

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/134/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6917212237
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6917212237.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Janky Benkovičovej a Mgr. Martina Štubniaka, v právnej veci žalobcu: D. Uhrín, nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom R., R. XX, zastúpeného JUDr. Ľubomírom Hrežďovičom, advokátom so sídlom Advokátska kancelária Hrežďovič a Mulder, Banská Bystrica, M. 2, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 17C/108/2017-202 zo dňa 06. 02. 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku I. a vo výroku III. p o t v r d z u j e.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej tiež „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvostupňový súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 21.795,01 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 21.795,01 Eur od 22. 08. 2017 do zaplatenia, to všetko v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšku súd žalobu zamietol (výrok II.). Rozhodol, že žalobcovi sa priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 10,56% (výrok III.).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 24. 11. 2017 domáhal, aby súd uložil žalovanej nahradiť mu škodu vo výške 39.422,29 Eur podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a to titulom zodpovednosti štátu za škodu z nezákonných rozhodnutí. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 10. 12. 2007 bolo proti nemu uznesením vyšetrovateľa OR PZ, Úrad justičnej a kriminálnej polície PZ v Rimavskej Sobote, ČVS: ORP-883/OEK-RS-2007 začaté trestné stíhanie a bol obvinený z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr.zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr.zák. a následne zo zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr.zák. Uznesením sudcu pre prípravné konanie sp.zn. Tp 130/07 bol žalobca dňa 13. 12. 2007 vzatý do väzby, pričom väzba mu začala plynúť dňa 11. 12. 2007 o 08.30 hod. Proti uzneseniu o vzatí do väzby žalobca podal sťažnosť, ktorá bola uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 5Tpo 142/07 zo dňa 02.01.2008 zamietnutá. Z väzby bol prepustený až uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Rimavská Sobota sp.zn. Tp/130/07 zo dňa 30.10.2008. Po podaní obžaloby konal vo veci Okresný súd Rimavská Sobota, ktorý po vykonanom dokazovaní rozhodol rozsudkom dňa 27.04.2016 sp.zn. 4T 54/2014 tak, že žalobcu spod obžaloby oslobodil, pretože nebolo dokázané, že skutky spáchal. Proti rozsudku podal odvolanie prokurátor, o ktorom rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici na verejnom zasadnutí dňa 01.12.2016, keď uznesením sp.zn. 2To 59/2016 odvolanie

prokurátora zamietol. V dôsledku nezákonných rozhodnutí o vznesení obvinenia, zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o obvinení ako aj o vzatí do väzby vznikla žalobcovi priama škoda predstavujúca trovy, a to náklady obhajoby, ktoré uhradil v súvislosti s obhajobou svojich práv a oprávnených záujmov, ďalej škoda v podobe osobných hotových výdavkov, ušlej mzdy ako aj nemajetková ujma.

3. Žalobca bol v trestnom konaní na základe plnomocenstva zo dňa 11.12.2007 zastupovaný obhajkyňou JUDr. Danou Ďalakovou a obhajcom JUDr. Ľubomírom Hreždovičom. Advokáti v trestnej veci žalobcu za roky 2007 až 2016 vykonali úkony obhajoby spolu s cestovnými výdavkami a náhradou straty času v celkovej výške 8.424,79 Eur. Žalobca si uplatnil aj náhradu ušlého zisku podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., keď v roku 2007 bol zamestnaný v spoločnosti Drevopa, s.r.o. Hnúšťa, a výška jeho mzdy bola v tomto období 30.000,- Sk mesačne, t.j. 995,81 Eur, čo predstavuje spolu za 11 mesiacov trvania jeho väzby sumu 10.954,- Eur. Ďalej si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú odôvodnil tým, že vo väzbe strávil 11 mesiacov a spod obžaloby bol oslobodený po 9 rokoch trestného konania čím utrpel psychickú, morálnu, materiálnu, emocionálnu ujmu, a to nielen žalobca ale aj celá jeho rodina.

4. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy si vyčíslil s poukazom na § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., a to v sume 13.443,50 Eur, ako náhradu nemajetkovej ujmy za čas strávený vo väzbe v celkovej dĺžke 10 mesiacov. V dôsledku uvalenia väzby na osobu žalobcu, v ktorej strávil 11 mesiacov, stratil pravidelný príjem a bol nútený po prepustení z väzby na slobodu požiadať o spotrebiteľský úver v ČSOB, a.s., a to v celkovej výške 6.600,- Eur. Žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody poškodeného bola oznámením - listom Generálnej prokuratúry zo dňa 21.08.2017 odmietnutá ako nedôvodná. Žalobca má za to, že ako poškodený splnil všetky podmienky na uplatnenie nároku tak, ako to má na mysli ustanovenie § 3 ods. 1 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z. ako aj ustanovenie § 6 ods. 2 citovaného zákona. Žalobca si tiež uplatnil úroky z omeškania, a to vo výške 5 % ročne zo žalovanej sumy počnúc dňom 22.08.2017 (v žalobe omylom uvedené 02.08.2017), t.j. nasledujúci deň po dni, v ktorom bolo žalobcovi doručené odmietavé stanovisko žalovanej.

5. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že žalobca uplatnenie nároku na náhradu trov nepreukázal, a preto navrhla, aby súd tento nárok nepriznal. Ohľadne náhrady ušlého zisku žalovaná poukázala na to, že žalobca nemôže požadovať náhradu mzdy v rozsahu hrubej mzdy z titulu ušlého zisku, ale len v rozsahu čistej mzdy, ktorú by ako zamestnanec reálne dostal. Ak by žalobca nebol vzatý do väzby, jeho majetok by sa nezväčšil o hrubú mzdu, ale zväčšil by sa vždy len o čiastku čistej mzdy. Žalovaná tiež poukázala na to, že pre účely výpočtu rozsahu nároku na náhradu ušlého zisku nemožno vychádzať z priemernej mzdy žalobcu vo výške 30.000,- Sk (995,81 Eur) mesačne tak, ako to uvádzal žalobca. Ohľadne náhrady nemajetkovej ujmy žalovaná poukázala na to, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný nepodal v zákonom stanovenej lehote sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, právo na náhradu škody mu nevzniklo.

6. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia v ods. 7. až 23. odcitoval zákonné ustanovenia, ktoré aplikoval pri rozhodovaní vo veci.

7. Súd vykonal dokazovanie listinnými dokladmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise, najmä žalobou, uznesením Úradu justičnej a kriminálnej polície PZ v Rimavskej Sobote ČVS: ORP-883/OEK-RS-2007, uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 13.12.2007 sp. zn. Tp 130/07, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 02.01.2008 sp. zn. 5 Tpo 142/07, rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 27.04.2016 sp. zn. 4T 54/2014, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 01.12.2016 sp. zn. 2 To/59/2016, vyjadrením Generálnej prokuratúry zo dňa 21.08.2017, špecifikáciou trov obhajoby JUDr. Ďalakovej spolu s prílohami, vyúčtovaním trov JUDr. Hreždoviča spolu s prílohami, prehľadom miezd zamestnanca, Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 003101115R, uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 30.10.2008 sp. zn. Tp 130/07, daňovými priznaniami, výpisom z Obchodného registra ohľadne spoločnosti Drevopa, s.r.o., potvrdením Sociálnej poisťovne a výsluchom svedkov D. O. st., S. O. a N. G., ako aj ostatným obsahom spisu.

8. Súd prvej inštancie konštatoval, že medzi stranami neboli sporné skutkové okolnosti daného prípadu, teda nebolo sporným, že voči žalobcovi bolo začaté a vedené trestné stíhanie pre zločin úverového podvodu podľa § 21 ods. 1 písm. d), § 222 ods. 1, 3 písm. a) Tr.zák., následne bol žalobca uznesením

Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 13.12.2007 vzatý do väzby (pričom jeho sloboda bola obmedzená zadržaním od 11.12.2007 o 08.30 hod.) a dňa 30.10.2008 bol z väzby prepustený. Spornou nebola ani skutočnosť, že žalobca bol spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp.zn. 4T 54/2014 zo dňa 27.04.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 2To 59/2016 zo dňa 01.12.2016 oslobodený, pretože nebolo dokázané, že skutky spáchal obžalovaný.

9. Prvostupňový súd uviedol, že v prípade náhrady škody uplatnenej podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ide o prípad objektívnej zodpovednosti štátu za škodu bez ohľadu na zavinenie. Štát sa pri splnení podmienok vzniku zodpovednosti za škodu, nemôže zbaviť povinnosti nahradiť škodu. Predpokladom pre vznik nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je existencia škody, nezákonné rozhodnutie orgánu štátu a existencia príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím, pričom všetky podmienky musia byť splnené kumulatívne. V súvislosti s nárokom žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie je podstatný už ustálený právny názor, podľa ktorého nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia spod obžaloby treba odvodiť z uznesenia o vznesení obvinenia. Ak bol niekto oslobodený spod obžaloby preto, že skutok nespáchal alebo tento nie je trestným činom, znamená to, že bol stíhaný nezákonne. V danom prípade žalobca bol oslobodený spod obžaloby preto, že nebolo dokázané, že skutok spáchal. Takéto oslobodenie má preto rovnaké účinky ako zastavenie trestného stíhania pre nezákonnosť. Preto má žalobca nárok na odškodnenie v súvislosti s uznesením o vznesení obvinenia z trestného činu úverového podvodu.

10. K námietke žalovanej, že vznik nároku na náhradu škody vylučuje zavinenie si trestného stíhania samotným žalobcom, a to preto, že obvinený (žalobca) k veci odmietol vypovedať a nezaujal stanovisko ani k vzneseným obvineniam, súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na to, že obvinený nevyužil svoje právo vyjadriť sa k skutočnostiam, ktoré mu boli kladené za vinu, jeho vzatie do väzby je možné považovať len za logický krok zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ktoré si rozhodnutím o väzbe zabezpečili jeho prítomnosť na trestnom konaní. Žalovaná žiadne konanie, teda konanie žalobcu, ktorým by žalobca ovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní pred jeho začatím alebo v priebehu tak, že bez takéhoto jeho konania by k začatiu trestného konania neprišlo nepreukázala, okrem tvrdenia, že žalobca k veci odmietol vypovedať, to je však jeho zákonné právo v zmysle § 196 ods. 2 Tr.por. Prvostupňový súd teda vo vzťahu ku námietke žalovanej o zavinení si trestného stíhania žalobcom uzavrel, že žalobca si trestné stíhanie nezavinil, pretože tento svojím konaním neovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní pred jeho začatím alebo v priebehu tak, že bez takéhoto jeho konania by k začatiu alebo pokračovaniu trestného stíhania neprišlo, a preto nevzhladol dôvod liberácie štátu zo zodpovednosti za škodu spôsobenú žalobcovi uznesením o začatí trestného stíhania a uznesením o vzatí do väzby podľa zákona č. 514/2003 Z.z.

11. Ku námietkam žalovanej ohľadne nesprávneho vyčíslenia úkonov právnej pomoci a nepreukázania reálneho uskutočnenia úkonov právnej pomoci prvostupňový súd uviedol, že zásada práva na obhajobu je vyjadrená v článku 50 ods. 3 Ústavy SR a v článku 40 Listiny základných práv a slobôd. Právo na obhajobu upravuje aj článok 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Právo na obhajobu je vymedzené aj v zásadách trestného konania, keď podľa § 2 ods. 6 Tr.por. každý, proti komu sa vedie trestné konanie, má právo na obhajobu. Podľa § 34 ods. 1 Tr.por. má obvinený právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činných v trestnom konaní alebo súdom. Štát zodpovedá za škodu vzniknutú nezákonným rozhodnutím, a to tak rozhodnutím o vznesení obvinenia ako aj rozhodnutím o vzatí do väzby, pričom táto zodpovednosť je vymedzená ako objektívna a nahradzuje sa skutočnou škodou a ušlý zisk. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu vzniknutú nezákonným rozhodnutím je existencia príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím. Skutočná škoda sa vymedzuje ako ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predošlého stavu.

12. Prvostupňový súd konštatoval, že žalobca bol trestne stíhaný pre zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, 3 písm. a) Tr.zák., a to ako účastník, ktorý poskytol inému pomoc podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr.zák. a hrozil mu trest odňatia slobody vo výmere 3 až 10 rokov. Žalobca bol stíhaný väzobne, preto v jeho prípade išlo v súlade s § 37 ods. 1 písm. a) Tr.por. o povinnú obhajobu. Dňom 30.10.2008, a to prepustením žalobcu z väzby, pominuli dôvody povinnej obhajoby. Prvostupňový súd uzavrel, že aj keď pominuli dôvody povinnej obhajoby a žalobca mal aj naďalej ustanoveného právneho zástupcu, na

ktorého musel vynaložiť finančné prostriedky, jedná sa o náhradu účelne vynaložených trov v zmysle § 18 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorého súčasťou sú aj trovy právneho zastúpenia.

13. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody spočívajúci v trovách právneho zastúpenia spolu vo výške 8.424,79 Eur, ktorá mu vznikla v súvislosti s obhajobou v trestnom konaní, ktoré bolo voči nemu vedené na podklade nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a následne uznesenia o vzatí do väzby. Túto škodu preukazoval žalobca zaplatením preddavkov JUDr. Hrežďovičovi, ktorý ho obhajoval v trestnom konaní, spolu v sume 2.716,11 Eur, podľa jednotlivých príjmových a výdavkových dokladov ním predložených.

14. Súd prvej inštancie konštatoval, že žiadna zo strán nerozporovala skutočnosť, že by žalobca trovy obhajoby tak, ako boli vyčíslené, a to JUDr. Ďalakovej vo výške 3.171,22 Eur a JUDr. Hrežďovičovi vo výške 5.253,57 Eur nevyplatil. Žalovaná však rozporovala len správnosť vyčíslenia trov obidvoch právnych zástupcov.

15. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní spisom 0Tp 130/07 a 4T 54/2014 považoval za preukázané účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia spočívajúce v úkonoch právnej služby realizovaných v roku 2007 JUDr. Ďalakovou a mal za to, že žalobcovi vznikla škoda na trovách právneho zastúpenia uhradených JUDr. Ďalakovej, a to preukázané vzniknuté trovy právneho zastúpenia spočívajúce v úkonoch právnej služby, režijných paušáloch, cestovnom a náhrade za stratu času za roky 2007 a 2008 spolu vo výške 1.311,87 Eur. Po vykonanom dokazovaní trestným spisom trestným spisom považoval súd za preukázané aj právne služby JUDr. Hrežďoviča spolu s hotovými výdavkami spočívajúcich v cestovných výdavkoch a náhrady za stratu času, spolu vo výške 4.495,02 Eur. Súd prvej inštancie konštatoval v ods. 60. a 68. odôvodnenia svojho rozhodnutia, že niektoré účtované právne služby právnymi zástupcami neboli preukázané.

16. Ku žalobcom uplatnenému nároku na náhradu ušlého zisku v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. vo výške 10.954,- Eur súd prvej inštancie uviedol, že pre stanovenie výšky náhrady ušlého zisku v rámci nároku na náhradu škody je rozhodujúce zistenie priemerného zárobku poškodeného (žalobcu) pred vznikom škody. Vychádza sa zásadne zo stavu, aký tu bol pred poškodením. Vychádza sa z čiastky, ktorú by v predmetnom období za obvyklých okolností poškodený získal. Prvostupňový súd v zhode so žalovanou nepovažoval nárok žalobcu na náhradu ušlého zisku za dôvodný v celom uplatnenom rozsahu, a to v rozsahu hrubej mzdy. Majetok žalobcu sa v prípade jeho nevzatia do väzby mohol zväčšiť len o tzv. čistú mzdu, preto stanovil výšku čistej mzdy žalobcu na sumu 750,40 Eur mesačne, vychádzal predovšetkým z prehľadu miezd zamestnanca, ktorý vyhotovila Archívna registratúrna spoločnosť, s.r.o. Výšku mzdy vypočítal ako priemernú hodnotu čistých miezd, ktoré boli vyplatené žalobcovi v mesiacoch júl 2007 vo výške 749,48 Eur, august 2007 vo výške 752,44 Eur, september 2007 vo výške 749,48 Eur (v danom období boli len tieto vyplatené v plnej výške; za mesiac december 2007 mu nebola vyplatená mzda v plnej výške, pravdepodobne z dôvodu nástupu do väzby). Pokiaľ by nebolo protiprávneho konania škodcu, mohol poškodený dôvodne očakávať zvýšenie svojho majetku vo výške priemernej čistej mzdy. Žalobca bol zamestnancom spoločnosti Drevopa, s.r.o. od 07.10.2005 do 06.03.2010, teda nebol krátkodobo zamestnaný, a prvostupňový súd mal za to, že žalobca by za obvyklých okolností v predmetnom období dosiahol tento zisk. Súd prvej inštancie nepovažoval námietku žalovanej, že žalobcovi za mesiace január, február, marec, apríl, máj, jún a november 2007 nebola vyplatená žiadna mzda za dôvodnú, pretože z potvrdenia Sociálnej poisťovne jednoznačne vyplýva, že v tomto období bol žalobca práceneschopný.

17. Súd prvej inštancie nevidel dôvod, aby pre výpočet priemernej mesačnej mzdy žalobcu nebolo možné fikciou vyvodiť, že v období, keď bol uznaný práceneschopným by žalobca mal rovnaký plat, v prípade, že by práceneschopným bol. Predsa práceneschopnosť zamestnanca sa nedá dopredu určiť, taktiež nemožno fikciou vyvodiť, že by žalobca počas obdobia, keď sa nachádzal vo výkone väzby bol práceneschopný. Prvostupňový súd preto priznal žalobcovi náhradu ušlého zisku vo výške 7.988,12 Eur. K uvedenej sume dospel tak, že za mesiac december 2007 žalobcovi priznal nárok na náhradu ušlého zisku vo výške 508,33 Eur, ako alikvotnú čiastku, nakoľko tento mesiac sa žalobca nachádzal vo väzbe 21 dní. Za mesiace január, február, marec, apríl, máj, jún, júl, august a september súd priznal žalobcovi náhradu ušlého zisku vo výške priemernej mesačnej mzdy v sume po 750,40 Eur za mesiac. Za mesiac október 2008 súd priznal žalobcovi náhradu ušlého zisku vo výške 726,19 Eur, ako alikvotnú čiastku, nakoľko tento mesiac sa žalobca nachádzal vo väzbe 30 dní.

18. Ku žalobcom uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.600,- Eur, t.j. vo výške spotrebiteľského úveru v ČSOB prvostupňový súd v zhode so žalovanou uviedol, že tento nárok žalobcu nepovažuje za nárok zodpovedajúci náhrade nemajetkovej ujmy v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobca si mal správne tento nárok uplatniť v rámci škody. Žalobca v tomto smere nepreukázal, že mu v dôsledku uvalenia väzby skutočne vznikla škoda v rozsahu 6.600,- Eur, a taktiež nepreukázal, na čo bol spotrebiteľský úver použitý. Žalobca tak v tejto časti neunesol dôkazné bremeno, a preto mu prvostupňový súd náhradu škody, ktorú žalobca uplatňoval ako nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v sume 6.600,- Eur za spotrebiteľský úver nepriznal.

19. Ku žalobcom uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 13.443,50 Eur, t.j. 50 x 268,87 Eur prvostupňový súd uviedol, že každé trestné stíhanie a väzba predstavujú vždy zásah do osobnostnej sféry jednotlivca a ich dôsledkom je obmedzenie základných práv a slobôd priznaných Ústavou a Dohovorom a vyvolávajú aj ďalšie negatívne dopady na osobný život poškodeného. Väzba a trestné stíhanie zasahujú vždy do základného práva jednotlivca na súkromie vrátane práva na rodinný život, zasahujú do jeho cti a dôstojnosti, teda do základných práv zaručených článkom 19 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a väzba porušuje právo jednotlivca na osobnú slobodu garantovanú článkom 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Je teda nepochybné, že trestné stíhanie vrátane väzobného stíhania, ktoré bolo realizované v rozpore so zákonom, resp. ústavným poriadkom, a ktoré napokon vyústilo do oslobodzujúceho rozsudku, je spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv.

20. Z vykonaného dokazovania, najmä z výpovede žalobcu a jeho rodičov S. a D.F. ako aj svedka p. G. pre prvostupňový súd vyplynulo, že väzba skutočne predstavovala pre žalobcu a aj jeho rodinu traumatizujúcu skúsenosť. Žalobca mal väzbou obmedzenú osobnú slobodu, slobodu pohybu a bol v minimálnom kontakte s najbližšou rodinou a priateľmi, a taktiež nemohol vykonávať svoje zamestnanie, ktoré ho živilo. Súd z výpovede žalobcu považoval za preukázané, že utrpel psychickú, morálnu, materiálnu, emocionálnu ujmu, a to nielen on, ale aj celá jeho rodina. Utrpelo aj meno ich rodiny. Trestné konanie trvalo približne 11 rokov, pričom žalobca sám dĺžku trestného konania nezavinil. Dostavoval sa na všetky úkony pred orgánmi činnými v trestnom konaní. V tomto období sa nevedel normálne zamestnať a v celej rodine pretrvávala neistota z budúcnosti. Po návrate z väzby sa žalobca zmenil, väčšinu času trávil doma, s ľuďmi sa nekontaktoval, rozpadol sa mu dlhoročný vzťah, veľa fajčil a mal problémy so spánkom. Aj z výpovedí svedkov vyplýva, že sa z väzby vrátil ako „vymenený človek.“ Väzba mala následky aj na zárobkovú činnosť žalobcu, ktorý pôvodne bol spoločníkom, konateľom a súčasne aj zamestnancom v spoločnosti Drevopa s.r.o. V čase, keď bol žalobca väzobne stíhaný, došlo k prevodu jeho obchodného podielu, a teda zániku funkcie konateľa, nakoľko túto pozíciu nemohol vykonávať v dôsledku výkonu väzby. Žalobca bol prepustený z väzby dňa 30.10.2008, pričom podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne bol v spoločnosti Drevopa s.r.o. zamestnancom v pracovnom pomere do 06.03.2010. Podľa výpisu z obchodného registra ohľadne spoločnosti Drevopa s.r.o. dňa 10.07.2010 bol na spoločnosť uznesením Okresného súdu Banská Bystrica vyhlásený konkurz a následne dňa 26.04.2014 bola spoločnosť Drevopa s.r.o. vymazaná z obchodného registra. Zo svedeckých výpovedí vyplynulo, že začatím trestného stíhania, ako aj uvalením väzby a následne prebiehajúcim trestným konaním voči žalobcovi, spoločnosť, v ktorej bol žalobca konateľom a zamestnancom začala mať problémy, začala prichádzať o zákazky a postupne došlo k strate dôvery, či už od dodávateľov, ktorí im dodávali materiál, ako aj od objednávateľov, ktorí mohli mať záujem so spoločnosťou obchodovať. Spoločnosť stratila vybudovanú klientelu zákazníkov. Súd mal teda za preukázané, že väzba spôsobila žalobcovi výraznú ujmu na jeho základných právach a slobodách, najmä práva na slobodu, súkromie, dôstojnosť a rodinný život, pričom následky nezákonnej väzby boli takej intenzity a závažnosti, že sa nejavi súdu za postačujúce poskytnutie iného zadosťučinenia, a preto súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.000,- Eur.

21. Prvostupňový súd konštatoval, že výšku konkrétnej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne matematicky stanoviť a odôvodniť tak priznanie, či nepriznanie každého jedného eurocenta peňažnej sumy. Rovnako nie je možné mechanicky prevziať peňažné sumy priznávané rozhodnutiami iných súdov ako odškodnenie nemajetkovej ujmy v iných prípadoch, nakoľko nejde o paušálne sumy. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy stanovuje súd v každom jednotlivom prípade na základe voľnej úvahy a je tak výsledkom individuálneho posúdenia všetkých konkrétnych okolností každého jednotlivého prípadu s tým, že konečná výška musí vychádzať zo zásady primeranosti, zodpovedať všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti a požiadavke rozumného usporiadania

vzťahov medzi stranami. Vždy je potrebné mať na zreteli prvoradú satisfakčnú funkciu priznávanej peňažnej čiastky, ktorou sa zabezpečuje primerané zmiernenie a vyváženie vzniknutej nemajetkovej ujmy, v opačnom prípade by neprimeraná výška odškodnenia viedla k bezdôvodnému obohateniu.

22. Prvostupňový súd vzal za základ svojej voľnej úvahy kritériá vyplývajúce z § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. a po zohľadnení všetkých relevantných skutočností, ktoré mali vplyv na výšku náhrady nemajetkovej ujmy, priznal konkrétnu výšku peňažnej náhrady s ohľadom na individuálne okolnosti daného prípadu.

23. Vo vzťahu ku stanoveniu výšky nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie žalobcu zvažoval súd predovšetkým dopad nezákonného rozhodnutia na osobnostnú a pracovnú sféru života žalobcu a zvažil všetky zmeny spôsobené trestným stíhaním v spôsobe života žalobcu. Žalobcovi, ktorý podľa odpisu z registra trestov nebol doposiaľ trestne stíhaný, bol kladený za vinu zločin úverového podvodu, za ktorý hrozil žalobcovi trest odňatia slobody v rozmedzí 3 až 10 rokov. Trestné stíhanie žalobcu trvalo od 10.12.2007 do 01.12.2016, teda takmer 11 rokov. Žalobca bol tak po celé toto obdobie vystavený frustrácii a neistote. Počas celého obdobia bol takto vystavovaný vyšetrovacím úkonom, ako aj ďalším procesným úkonom orgánov činných v trestnom konaní. Uvedené potom nepochybne muselo bez ďalšieho zasiahnuť do jeho osobnostných práv, nakoľko každé trestné stíhanie vedené voči osobe takýto zásah vyvoláva, o to viac, ak sa trestnoprávne konanie nepodarí preukázať a ak takéto stíhanie trvá niekoľko rokov. Žalobca musel byť počas tohto obdobia neustále pod tlakom, už len z dôvodu účasti na jednotlivých úkonoch orgánov činných v trestnom konaní a v konaní pred súdom, čo nepochybne prispelo k jeho stavu psychickej neistoty. Je teda nepochybné, že predmetné trestné stíhanie zanechalo stopy na psychike žalobcu.

24. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy, súd nepriznal žalobcovi nemajetkovú ujmu ním žiadanú, t.j. vo výške 13.443,50 Eur vzhľadom k tomu, že podľa názoru súdu, žalobca nepreukázal svoje tvrdenia o následkoch väzby a trestného stíhania v jeho osobnostnej ako aj pracovnej sfére v rozsahu a intenzite, ktorá by zodpovedala žalobcom uplatnenej výške nemajetkovej ujmy. V prevyšujúcej časti požadovanej nemajetkovej ujmy súd teda žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol, keď žalobcom požadovanú nemajetkovú ujmu nepovažoval za primeranú následkom, ktoré mu boli spôsobené.

25. Súd prvej inštancie zamietol vykonanie dôkazov, a to výsluchom p. X., p. D., p. Y. a Mestských lesov Tisovec. Výsluch p. X., bývalej priateľky žalobcu, zamietol z toho dôvodu, že ho nebolo možné vykonať, pretože p. D. na adrese uvedenej žalobcom, ktorá bola totožná s adresou z registra obyvateľov, predvolania na pojednávanie nepreberala a podľa tvrdenia žalobcu sa v súčasnosti nachádza v zahraničí, kde aj žije. Výsluch p. D. a Y. taktiež nebolo možné vykonať, pretože žalobca nevedel uviesť kontaktné údaje na tieto osoby, taktiež ani ich krstné mená, a preto nebolo možné ich predvolať, nakoľko bez týchto kontaktných údajov si ani súd sám nevedel dohľadať adresy, z ktorých by ich vedel predvolať. Výsluch Mestských lesov Tisovec súd taktiež zamietol, a to z dôvodu, že ho považoval za nehospodárny, zbytočne predlžujúci súdne konanie a mal za to, že výsluchmi svedkov a listinnými dôkazmi, ktoré boli súdu predložené, bola súdu dostatočným spôsobom preukázaná ujma žalobcu v pracovnej sfére.

26. Súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná sa nespĺnením peňažného záväzku dostala do omeškania, a preto žalobcovi vznikol zároveň nárok na úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom bolo žalobcovi doručené stanovisko žalovanej. Výška úroku z omeškania bola v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. určená podľa základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky, zvýšenej o 5 percentuálnych bodov. Na základe uvedeného súd prvej inštancie priznal žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 21.795,01 Eur od 22.08.2017 do zaplatenia.

27. O trovách konania prvostupňový súd rozhodol aplikujúc § 255 ods. 2 CSP. Uviedol, že v spore bol úspešnejší žalobca v rozsahu 55,28%, pričom žalovaná bola úspešná v rozsahu 44,72%. Súd preto priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu jeho čistého úspechu v spore, t. j. v rozsahu 10,56% (55,28-44,72).

28. Rozsudok okresného súdu napadla odvolaním žalovaná (ďalej tiež „odvolateľka“), a to v rozsahu výroku I. a výroku III., domáhajúc sa zmeny odvolaním napadnutého rozhodnutia tak, že súd žalobu

žalobcu o náhradu škody vo výške 39.422,29 Eur zamietne a žalobcovi neprizná nárok na náhradu trov konania.

29. Odvolateľka v podanom odvolaní uviedla, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu považuje za nesprávny z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP. Podľa jej názoru súd v odvolaní napadnutom rozsudku dospel k záveru, že z vykonaného dokazovania, najmä z výpovede žalobcu a jeho rodičov, ako aj svedka G., vyplynulo, že väzba predstavovala pre žalobcu a pre jeho rodinu traumatizujúcu skutočnosť. V priebehu konania žalovaný navrhol vykonať výsluch bývalej partnerky žalobcu za tým účelom, aby vo výsluchu ozrejmla, či medzi väzobným stíhaním žalobcu a rozpadom ich vzťahu je príčinný vzťah alebo či dôvodom rozpadu bola iná skutočnosť. Výsluch, resp. vyžiadanie správy od obchodných partnerov, ktorými bolo potrebné ustáliť, či dôvod ukončenia spolupráce spočíval vo väzobnom stíhaní žalobcu alebo či dôvodom bola iná skutočnosť (hospodárska kríza, pokles na strane odberateľov, resp. iné). Súd návrh na vykonanie uvedených dôkazov zamietol s poukázaním na to, že bývalá partnerka žalobcu sa v súčasnosti nachádza v zahraničí a žalobca nevedel uviesť kontaktné údaje na obchodných partnerov a preto ich nebolo možné predvolať. Navrhnutými dôkazmi žalovaný chcel dokazovať ujmu, ktorú žalobca utrpel v dôsledku väzobného stíhania, a to jednak v jeho osobnostnej sfére (rozpad vzťahu), ako aj v pracovnej sfére - v rámci výkonu podnikateľskej činnosti (ukončenie spolupráce obchodných partnerov v dôsledku väzobného stíhania žalobcu). V súdnom konaní žalobca tvrdil, že v dôsledku väzobného stíhania došlo k rozpadu jeho vzťahu s bývalou partnerkou, avšak vykonaným dokazovaním sa toto tvrdenie nepodarilo podľa názoru žalovaného preukázať. Ani svedkovia (otec a matka žalobcu) sa k dôvodom rozpadu vzťahu žalobcu vyjadriť nevedeli. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že vypočutí svedkovia sa iba domnievajú, že dôvodom rozpadu mohlo byť práve väzobné stíhanie. Zisťovanie príčiny uvedených skutočností (rozpadu vzťahu a strata obchodných partnerov), pritom môže mať zásadný dopad na rozhodovanie súdu o samotnej výške priznanej nemajetkovej ujmy. Odvolateľka tiež uviedla, že súd v odvolaní napadnutom rozsudku dospel k záveru, že z vykonaného dokazovania najmä z výpovede žalobcu a jeho rodičov, ako aj svedka pána G., vyplynulo, že väzba predstavovala pre žalobcu a pre jeho rodinu traumatizujúcu skutočnosť. Súd mal tiež za to, že trestné stíhanie žalobcu vyvolalo negatívny ohlas v jeho okolí, ľudia z dediny žalobcu odsudzovali. Spoločnosť Drevopa, s.r.o. bola poznačená povesťou žalobcu, žalobca sa nemohol zamestnať. Žalobca na otázku žalovanej na pojednávaní uviedol, že nevie uviesť meno žiadneho konkrétneho zamestnanca, ktorý by mu mal niečo vyčítať. Žalobca uviedol, že síce mal zdravotné problémy psychického charakteru v dôsledku väzby, avšak lekársku pomoc nevyhľadal. Matka žalobcu uviedla, že priateľka žalobcu jej ohľadom dôvodu rozpadu vzťahu so žalobcom nič konkrétne nepovedala. Taktiež uviedla, že každý si z rodiny žalobcu robil posmech v jej zamestnaní, avšak nevedela uviesť žiadnu konkrétnu osobu, ktorá by kvôli väzobnému stíhaniu žalobcu mala na rodinu žalobcu narážky. Otec žalobcu vo výpovedi nevedel uviesť dôvod rozchodu žalobcu a jeho partnerky. Uviedol, že po väzobnom stíhaní s ním prestali kamaráti chodiť na pivo, žiadneho konkrétneho kamaráta však uviesť nevedel. Svedok uviedol, že pred väzbou mali priateľov z Hačavy, Hnúšte aj z Tisovca, ktorí sa však po väzbe začali strániť rodiny žalobcu. Uviedol však iba jedného kamaráta, ďalšie osoby uviesť nevedel. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca tvrdí, že v dôsledku väzobného stíhania stratil priateľov. Toto tvrdenie však nebolo v konaní nijakým spôsobom (okrem samotného tvrdenia žalobcu) preukázané a žalobca toto tvrdenie nepreukázal. Pokiaľ sa týka dôsledkov väzobného stíhania na podnikateľskú činnosť žalobcu, toto tvrdenie dokazovaním nijakým spôsobom potvrdené. Tvrdenie žalobcu, že spolupráca bola ukončená práve z dôvodu väzobného stíhania žalobcu nebolo preukázané. V konaní nebol preukázaný dôvod rozpadu s bývalou partnerkou a nepreukázalo sa, že dôvodom bolo práve väzobné stíhanie žalobcu. Odvolateľka zastáva názor, že v súdnom nebolo nijakým spôsobom preukázané, že v dôsledku väzobného stíhania žalobcu začala mať spoločnosť Drevopa s.r.o. problémy, začala prichádzať o zákazky a spoločnosť stratila vybudovanú klientelu zákazníkov. Tiež má za to, že vykonaným dokazovaním nebol preukázaný tento skutkový záver, súd vôbec neskúmal a ani nedokazoval dôvod, pre ktorý nastal popisovaný stav v podnikaní spoločnosti Drevopa s.r.o. a nekriticky si osvojil tvrdenia žalobcu a svedkov. Žalobca neuviedol žiadneho konkrétneho zamestnávateľa, u ktorého sa pokúšal sa zamestnať a taktiež nebolo preukázané, že zamestnávateľ mu prácu neposkytol práve z dôvodu jeho väzobného stíhania. Pokiaľ žalobca tvrdil, že v dôsledku väzobného stíhania stratil priateľov, neuviedol žiadneho konkrétneho priateľa, ktorý sa prestal stretávať so žalobcom práve v dôsledku väzobného stíhania. Pokiaľ žalobca, resp. svedkovia uvádzali, že ľudia v blízkom okolí ako aj v zamestnaní na žalobcu, resp. jeho rodinu zazerali a vysmievali sa, neuviedli žiadnu konkrétnu osobu, ktorá by sa takto mala správať. Zo svedeckej výpovede N. G., ktorý mal podľa svedka D. O. st. potvrdiť tú skutočnosť, že sa prestal stretávať s rodinou žalobcu

práve z dôvodu jeho väzobného stíhania, vyplýva opačný záver, pretože svedok B. G. v dôsledku väzobného stíhania žalobcu na žalobcu nezmenil názor, jeho povest' tým vôbec neutrpela a dôvod prerušenia vzťahov spočíval v tom, že rodina žalobcu sa návštev stránila a ako aj to, že žalobca s rodinou odcestovali do zahraničia. Odvolateľka v podanom odvolaní uviedla, že väzobné stíhanie malo na žalobcu určite negatívny dopad. Avšak v súdnom konaní nebolo preukázané, že príčinou vzniku ujmy, náhrady ktorej sa žaloba v predmetnom konaní domáha vo vzťahu k spôsobenej nemajetkovej ujme, spôsobilo práve väzobné stíhanie žalobcu. Odvolateľka má za to, že nebola preukázaná jedna z hmotnoprávných podmienok vzniku nároku na náhradu škody, a to príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím o väzbe a škodou, ktorá bola v jej dôsledku spôsobená.

30. Odvolateľka v podanom odvolaní tiež uviedla, že súd v odôvodnení rozsudku uvádza, že v súvislosti s nárokom žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie je už ustálený právny názor, podľa ktorého nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia spod obžaloby treba odvodiť z uznesenia o vznesení obvinenia. Súd v tomto smere opomenul vziať do úvahy skutočnosť, že žalobca proti uzneseniu o vznesení obvinenia nepodal riadny opravný prostriedok - teda sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia. V tomto smere neboli splnené podmienky pre priznanie nároku z dôvodu nevyčerpania riadnych opravných prostriedkov, čo však súd nevzal do úvahy a preto vec z právneho hľadiska nesprávne posúdil. Pokiaľ súd v odôvodnení rozsudku uvádza, že žalobca si trestné stíhanie nezavinil, pretože tento svojim konaním neovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní pred jeho začatím alebo v jeho priebehu, tak príčinnú súvislosť medzi začatím alebo vedením trestného stíhania a zavinením obvineného, je potrebné hľadať nie v jeho konaní, ktorým podľa orgánov činných v trestnom konaní naplnil skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý je trestne stíhaný, ale v inom konaní, pred začatím trestného stíhania, prípadne v jeho priebehu, predovšetkým v jeho postoji voči orgánom činným v trestnom konaní, teda v tom, či svojim konaním alebo úkonmi procesného charakteru zapríčinil, že trestné stíhanie muselo byť začaté. Odvolateľka poukázala na skutočnosť, že v priebehu prípravného konania bol nájdený USB kľúč, ktorý mal patriť žalobcovi, pričom na uvedenom USB kľúči sa nachádzali dokumenty, ktoré obsahovo súviseli s trestnou činnosťou, ktorá bola žalobcovi kladená za vinu. Spoluobžalovaný M. Y. vo svojej výpovedi z prípravného konania, teda v dobe, kedy sa dozorujúci prokurátor rozhodoval o tom, či podá návrh na vzatie žalobcu do väzby, žalobcu v celom rozsahu z protiprávnej činnosti usvedčoval, pretože vypovedal, že žalobca mal pravidelne vyrábať falošné doklady. Zákonnosť týchto dôkazov dozorujúci prokurátor nemal dôvod akýmkoľvek spôsobom spochybňovať, a tiež nemohol predvídať, že takmer 10 rokov potom, čo žalobca bol vzatý do väzby, prvostupňový súd rozhodne o oslobodení žalobcu spod obžaloby aj so poukázaním na určité pochybnosti ohľadom predmetného USB kľúča, ako aj vo vzťahu k zmene výpovede jedného zo spoluobžalovaných. Bolo nespochybniteľným právom žalobcu vo veci nevypovedať a orgánom činným v trestnom konaní nezrejmíť ako sa na predmetný kľúč dostali dokumenty súvisiace s trestnou činnosťou, a taktiež nevyjadriť sa k samotnému vzneseniu obvinenia ako aj k výpovedi spoluobžalovaného, ktorý ho zo spáchania trestnej činnosti jednoznačne usvedčoval. Pokiaľ však obvinený toto právo využil, musel si byť vedomý, že orgány činné v trestnom konaní musia na uvedenú dôkaznú situáciu reagovať. Žalobca pritom mohol vo veci vypovedať a orgánom činným v trestnom konaní ozrejmiť jeho účasť na trestnej činnosti ako aj to, akým spôsobom sa na predmetný USB kľúč dostali dokumenty preukazujúce účasť žalobcu na trestnej činnosti, pričom po jeho prípadnej výpovedi bolo taktiež možné, že dozorujúci prokurátor v rámci vlastných dozorových oprávnení rozhodne o zrušení uznesenia o vznesení obvinenia vo vzťahu k žalobcovi. Pokiaľ tak žalobca ale neurobil, je nevyhnutné vziať do úvahy aj tú skutočnosť, že prokurátor koná v zmysle ust. § 2 ods. 5 Trestného poriadku ex offa a musí postupovať tak, aby došlo k náležitému zisteniu trestných činov. Ak by žalobca s orgánmi činnými v trestnom konaní spolupracoval a ak by ozrejmil vyššie naznačené skutočnosti, k jeho väzobnému stíhaniu vôbec nemuselo dôjsť, pretože z jeho výpovede by mohli vyplynúť závery, ktoré by podanie návrhu na vzatie do väzby vôbec neodôvodňovali.

31. Pokiaľ súd prvej inštancie pri výpočte priemerného zárobku žalobcu vychádzal z toho, že žalobcovi možno priznať len nárok na náhradu tzv. čistej mzdy, nie hrubej mzdy ako to požadoval žalobca, postupoval z právneho hľadiska správne. Výšku mzdy pritom súd vypočítal ako priemernú hodnotu čistých miezd, ktoré boli vyplatené žalobcovi v mesiaci júl 2007 vo výške 749,48 Eur, august 2007 vo výške 752,44 Eur, september 2007 vo výške 749,48 Eur. Tento právny záver podľa odvolateľky nie je správny. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca mzdu v sledovanom období (január - november 2007) nepoberal v rozsahu 30.000,- Sk za každý uvedený mesiac, ale z prehľadu jednoznačne vyplýva, že za mesiace 1/2007, 2/2007, 3/2007, 4/2007, 5/2007, 6/2007 a 11/2007 mu nebola podľa

predloženej listiny vyplatená žiadna mzda. Táto skutočnosť sa potom musí prejavíť aj vo výpočte priemerného zárobku žalobcu v tom zmysle, že vo vzťahu k uvedenému obdobiu nemožno pre účely výpočtu priemerného mesačného zárobku žalobcu fikciou dovodzovať, že ak by nebol práceneschopný, tak že by mal rovnaký plat ako za obdobie, kedy práceneschopný bol. Súd žalobcovi priznal náhradu ušlého zisku vo výške 7.988,12 Eur. Takto priznanú náhradu ušlého zisku titulom náhrady ušlej mzdy podľa názoru odvolateľky priznať nemožno. Súčet miezd žalobcu, ktoré v roku 2007 reálne nadobudol (čo vyplýva z prehľadu miezd predložených žalobcom) predstavuje čiastku 2.826,07 Eur, čo pri prepočte 12 mesiacov predstavuje priemernú mesačnú mzdu vo výške 253,51 Eur. Pri zohľadnení priemerného mesačného zárobku vo výške 253,51 Eur by bolo možné žalobcovi priznať náhradu mzdy počas doby väzobného stíhania žalobcu v sume 2.698,65 Eur. Žalobcovi však nemožno priznať náhradu ušlého zisku vo výške 7.988,12 Eur, tak ako to urobil súd v odvolaní napadnutom rozsudku.

32. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalovanej uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za zákonné a správne a nestotožnil sa s odvolacími dôvodmi tak ako ich uviedla žalovaná vo svojom odvolaní. Žalobca uviedol, že k začatiu trestného stíhania a následnému uvaleniu väzby došlo už v roku 2007, teda takmer pred 12 rokmi a trestné stíhanie až do oslobodzujúceho rozsudku v trestnom konaní trvalo u žalobcu 9 rokov. Pokiaľ sa žalovaná odvoláva na to, že údajne nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi väzobným stíhaním žalobcu a ujmu, ktorú žalobca a jeho rodina utrpela práve v dôsledku väzby, tak žalobca s takýmto tvrdením nesúhlasí a naopak, poukazuje na správne úvahy súdu uvedené na str. 23 a 24 rozsudku, kde súd uvádza, že aj v zmysle ustálenej judikatúry samotné uvalenie väzby predstavuje zásah do osobnostnej sféry jednotlivca a vyvoláva negatívne dopady na osobný život poškodeného. Už samotným väzobným stíhaním bol žalobca odlúčený od svojej rodiny, priateľky a podobne, bol obmedzovaný vo svojom pohybe a v neposlednom rade medializáciou trestného prípadu v tom čase bola znížená aj jeho česť a dôstojnosť. Osoby - svedkovia sa k uvedenému vyjadrovali po 12. rokoch, kedy už len z hľadiska plynutia času sa ich životy nachádzali v úplne inom štádiu a postavení. Žalobca vyvodzoval nárok na náhradu škody v trestnom konaní z rozhodnutia o väzbe a nie z inej skutočnosti. Žalobca sa stotožnil s výpočtom priemerného zárobku tak ako ho uviedol súd prvej inštancie a v tomto smere považuje rozsudok súdu prvej inštancie za zákonný a správny.

33. Na vyjadrenie žalobcu k podanému odvolaniu reagovala žalovaná odvolacou replikou. Uviedla, že napriek jej návrhu súd nevykonal navrhnuté dôkazy (výsluch bývalej partnerky žalobcu, výsluch resp. vyžiadanie správy od bývalých obchodných partnerov spoločnosti Drevopa, s. r. o.). Žalovaná odvolaním napadla nedostatky skutkových zistení, že súd z vykonaného dokazovania urobil nesprávne skutkové závery. Súd vychádzal zo skutkových zistení, podľa ktorých v dôsledku väzobného stíhania žalobcu spoločnosť Drevopa, s. r. o., stratila vybudovanú klientelu zákazníkov, žalobca sa nevedel normálne zamestnať. Súd taktiež vychádzal zo skutkových zistení, podľa ktorých trestné stíhanie žalobcu vyvolalo negatívny ohlas v jeho okolí. Tieto skutkové závery však nevyplývajú z vykonaného dokazovania, aj v tomto smere si súd bez vykonaného dokazovania osvojil tvrdenia žalobcu. V súdnom konaní nebol s výnimkou výsluchu žalobcu a jeho rodičov vykonaný jediný dôkaz, ktorý by potvrdil, že uvedené následky v dôsledku väzobného stíhania žalobcu nastali. Predmetom odvolacích námietok nie je samotná skutočnosť, že väzobné stíhanie žalobcu malo negatívny dopad, ale odvolacie námietky smerujú k tomu, že žalobca nepreukázal, že väzobné stíhanie malo na žalobcu taký dopad ako to žalobca v podanej žalobe tvrdí. Pokiaľ by žalobca proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť podal a pokiaľ by v sťažnosti prezentoval jeho postoj k trestnej činnosti, k podaniu návrhu na vzatie do väzby zo strany prokurátora vôbec nemuselo dôjsť. Ak žalobca proti uzneseniu o vznesení obvinenia formálnu sťažnosť nepodal, potom právo na náhradu škody v zmysle citovaného zákona žalobcovi priznať nemožno. Žalovaná sa nestotožnila ani s tvrdením žalobcu, že svojim konaním neovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní a ani nedal žiadnu príčinu na jeho väzobné stíhanie. Žalovaná má za to, že väzobné trestné stíhanie si žalobca vzhľadom na svoj postoj k prebiehajúcej trestnému konaniu (odmietnutie výpovede, nepodanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia) zavinil sám.

34. Žalobca na odvolaciu repliku žalovanej nijakým spôsobom nereagoval.

35. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku I. a vo výroku III. podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

36. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

37. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

38. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvostupňového súdu, odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v odvolaní napadnutých výrokov vecne správne. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ust. § 387 ods. 2 CSP) sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je nie len dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými, skutkovými a právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP.

39. Podané odvolanie nebolo dôvodné. Odvolateľka žiadnym spôsobom, argumentmi uvádzanými v odvolaní nespochybnila správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie.

40. Aby odvolací súd neopakoval na zdôraznenie svojho rozhodnutia logické argumenty a závery prvostupňového súdu, ktoré prvostupňový súd už vyslovil v odôvodnení svojho rozhodnutia, na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia (v súlade s citovaným ust. § 387 ods. 2 CSP) preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty odvolateľky uvedené v jej odvolaní.

41. Odvolateľka ťažiskovo napáda rozhodnutie súdu prvej inštancie o priznaní nemajetkovej uchytenosti žalobcovi v sume 8.000,- Eur. Pričom primárne zastáva názor, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že väzobné stíhanie žalobcu malo taký dopad v osobnom živote žalobcu, ktorý je potrebné odškodniť formou priznania nemajetkovej ujmy. Zároveň však žalovaná pripúšťa, že „väzobné stíhanie malo na žalobcu určite negatívny dopad“.

42. Námietky odvolateľky týkajúce sa nepreukázania dopadu väzobného stíhania na žalobcu považoval odvolací súd za nedôvodné. Väzba predstavuje vždy zásah do osobnej slobody a do osobnej sféry poškodenej osoby. Preto je potrebné takýto zásah odškodniť.

43. Čo sa týka relevantných kritérií, možno vychádzať napríklad z rozhodovania Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorý prihliada k povahe trestnej veci, k celkovej dĺžke obmedzenia osobnej slobody a k následkom v osobnej sfére poškodenej osoby. Ohľadom kritéria celkovej dĺžky obmedzenia osobnej slobody (trvania väzby) je možné vychádzať z toho, že časové okolnosti väzby sú objektívne vyjadriteľným kritériom pre posúdenie celkovej výšky odškodnenia. Napríklad Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 754/2016 z 24. 01. 2017 uvádza, že nie je neprimerané odškodnenie väzby vo výške 1.000,- Eur za jeden mesiac jej trvania a nie je neprimerané odškodnenie 620,- Eur za mesiac trvania trestného stíhania. Teda ani námietky odvolateľky ohľadne výšky odškodnenia neboli dôvodné. Väzobné stíhanie žalobcu trvalo od 11.12.2007 do 30.10.2008, teda takmer 11 mesiacov, preto odškodnenie nemajetkovej ujmy titulom väzby v sume 8.000,- Eur nemožno považovať za neprimerané.

44. Pokiaľ žalovaná v podanom odvolaní namietala, že neboli vykonané ňou navrhované dôkazy, tak odvolací súd nepovažoval ani túto námietku za dôvodnú. Nič žalovanej nebránilo v tom, aby súdu predložila ňou označené dôkazy, napríklad vo forme písomných vyjadrení odchodných partnerov Drevopta s.r.o, keď tvrdila, že väzobné stíhanie žalobcu nemalo vplyv na podnikanie tejto spoločnosti. Odvolací súd však tak ako už uviedol vyššie považuje odškodnenie väzobného stíhania žalobcu sumou 8.000,- Eur za trvania väzby v dĺžke takmer 11 mesiac za primerané.

45. Rovnako neobstojí odvolacia námietka žalovanej, že pokiaľ žalobca ako obvinený využil právo nevypovedať, musel si byť vedomý, že orgány činné v trestnom konaní musia adekvátne na dôkaznú situáciu reagovať.

46. Zodpovednosť štátu za škodu je koncipovaná ako objektívna, t.j. bez ohľadu na akékoľvek zavinenie [§ 3 ods. 1 písm. a), ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.]. V tejto súvislosti preto platí, že ústavnoprávny

základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby treba hľadať nielen v ustanovení článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktne dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takej situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková a aj nemajetková ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe), bola odčinená.

47. Odvolateľkou naznačená úvaha, že žalobca si väzobné stíhanie zapríčinil sám, pretože využil svoje právo nevypovedať, nemá opodstatnenie.

48. Odvolací súd nepovažoval za dôvodné taktiež námietky odvolateľky týkajúce sa výpočtu priemerného zárobku žalobcu. Čo sa týka spôsobu a rozsahu náhrady škody, podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. platí, že sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk (ak osobitný zákon neustanovuje inak).

49. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že majetok žalobcu sa v prípade jeho nevzatia do väzby mohol zväčšiť len o tzv. čistú mzdu. Pokiaľ prvostupňový súd stanovil výšku čistej mzdy žalobcu sumou 750,40 Eur mesačne, jeho postup bol správny. Ak z prehľadu miezd zamestnanca (žalobcu) za mesiace júl 2007 až september 2007, teda za tretí štvrťrok roku 2007, ktorý žalobca celý odpracoval, vyplýva, že za júl 2007 bola žalobcovi vyplatená čistá mzda vo výške 749,48 Eur, za august 2007 vo výške 752,44 Eur a za september 2007 vo výške 749,48 Eur, priemerná čistá mzda žalobcu pred jeho vzatím do väzby bola vo výške 750,40 Eur. Prvostupňový súd preto správne priznal žalobcovi náhradu ušlého zisku vo výške 7.988,12 Eur, pričom k tejto sume dospel tak, že za mesiac december 2007 žalobcovi priznal nárok na náhradu ušlého zisku vo výške 508,33 Eur, ako alikvotnú čiastku, nakoľko tento mesiac sa žalobca nachádzal vo väzbe 21 dní. Za mesiace január, február, marec, apríl, máj, jún, júl, august a september súd priznal žalobcovi náhradu ušlého zisku vo výške priemernej mesačnej mzdy v sume po 750,40 Eur za mesiac. Za mesiac október 2008 súd priznal žalobcovi náhradu ušlého zisku vo výške 726,19 Eur, ako alikvotnú čiastku, nakoľko tento mesiac sa žalobca nachádzal vo väzbe 30 dní.

50. Vzhľadom na to, že odvolací súd v napadnutom rozsudku nezistil žiadne odvolateľkou tvrdené pochybenie (priznaná náhrada škody za náhradu trov konania a priznané úroky z omeškania namietané zo strany odvolateľky neboli; § 379 CSP), rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku I. podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil a zároveň potvrdil aj odvolaním napadnutý výrok III. o trovách konania, ktorý odvolateľka ani nenapadla konkrétnymi odvolacími dôvodmi.

51. Žalobca bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný preto mu odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP s použitím § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

52. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.
(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).